

Bilder från kongotiden

Genom extraordinär insats av Medlemsservice kunde NFFS:s höstmöte genomföras trots Sten Bryckers tragiska bortgång endast två dagar innan mötet. Ersättare för Sten blev tidigare F11-officern Arne Calmerman, som tillsammans med Arne Berglund visade väl bevarade bilder och berättade om sina upplevelser från FN-uppdrag med transport- och sambandsflyg i Kongo i början av 60-talet.

Mötet inleddes med en tyst minut till minnet av Sten Brycker.

Först ut var **Arne Berglund**, som ingick i en teknikergrupp med uppdrag att förbereda för de egentliga FN-trupperna. Gruppen innehöll förutom tekniker även vägingenjörer, läkare, tolkar m.fl. Det innebar att Arne var på plats i Kongo redan två år innan spaningsgruppen från F11 kom dit. Efter lite historik om landet kunde Arne berätta om de många osäkerheter som präglade deras uppdrag. Det gällde både lön, traktamenten och information i största allmänhet. Resan dit ner tog hela fem dagar. Väl på plats blev de utrustade med pistol M40 och utsatta för ytterligare vaccinering, utöver den de redan fått hemma. Med resultat att de flesta blev väldigt sjuka.

Efter första tidens allmänna röra blev det så småningom mekjobb för Arne, huvudsakligen på Beaver. En rad spännande, sällsamma och trevliga såväl som otrevliga händelser fick åhörarna prov på. Buffeljakt med en älgstudsare, 2 st M40 plus spjut och knivar, och att vara inneboende hos den Egyptiska kontingenten och äta färskt kött varje dag var ett par av alla sina upplevelser som Arne hade starka minnen av. Hans foton från äventyren hjälpte till att sända åhörarna 45 år tillbaka i tiden.

God anslutning som vanligt vid "Kongokvällen" med NFF.

Till kvällens andra föredragshållare, **Arne Calmerman**, framför arrangören härmed ett speciellt tack för att han med så kort varsel kunde ställa upp och bidra till en helkväll för alla tillresta åhörare.

Ett av Arnes, som rest upp från mörkaste Småland, starkaste minnen var att *det svarta Afrika* verkligen gjorde skäl för namnet. Van att flyga över Sverige och ner över Europa slogs han av att Afrika på natten var i stort sett helt mörklagt. Från de pärlband av upplysta städer och samhällen han var van att se under mörkerflygning, såg man på natten i Afrika oftast bara enstaka lägereldar. Arne kom till Kongo 1961 och blev där influgen på flera olika flygplantyper. Under sina flygupptrag, som ofta kunde bli nog så spännande, slogs han av de vackra naturscenerierna, vilket också framgick av hans bilder. De oändliga vidderna och ödsligheten var också slående. Bara enstaka vägar och byar med 7 - 10 km avstånd. Demonstration av giftpilars effektivitet och exotiska möten med byhövding i kavaj av västerländskt snitt med bälte av leopardskinn var ett par av Arnes upplevelser, liksom möte med C.G. von Rosen. – Efter något tjat accepterade jag en dag ett glas mjölk i baren på campen, det visade sig vara hälften mjölk och hälften whisky, avslutade Arne.

Kvällens båda Arne, Berglund till vänster och Calmerman till höger, framför samma karta gav båda en god tillbakablick på läget i Kongo i början av 1960-talet och visade fina bilder från sina respektive upplevelser.

Dags för utbyggnad

Sedan länge finns ett uppdämt behov av större lokalytor för F11 Museum. Ett välkänt problem för de flesta museer, och som för vår del varit föremål för många diskussioner. Ett annat problem som blivit allt mer akut är behovet att skydda undplutonen, som slits hårt av väder och vind. Av alla museets föremål är undplutonen den mest unika och den enda som har status av s.k. elitföremål. En klassificering som ställer speciella krav på bevarandet av museiföremålet i ursprungligt skick. Vid styrelsens senaste möte togs kostsamma beslut med följande innehåll (se även bilder):

- Tak skall byggas över undplutonen. Kostnaderna kan hållas nere väsentligt tack vare att takstolar skänks av Hans Herngren. Mekgruppen räknar med att kunna modifiera takstolarna så att de passar för ändamålet.
- Nytt kallförråd byggs i anslutning till nuvarande förråd vid södra hangargaveln. Denna lösning gör det möjligt att förbättra utställningen och administrationsdelen i museibygnaden.
- Om det visar sig praktiskt möjligt skall en färdig toalettbyggnad flyttas från annan plats och ställas upp invid norra hangargaveln. Behov av en toalett invid hangaren har visat sig vara stort, speciellt vid visningar med stort antal deltagare.

Alla dessa byggnationer och förändringar kommer givetvis att gräva stora hål i NFF:s kassa. Styrelsen har dock bedömt att de är nödvändiga för att kunna erbjuda besökarna ett bra museum och för att klara behovet av administration och underhållet av alla föremål. Det är också en viktig fråga för att underlätta och trygga museets fortlevnad.

Självklart hänger projektets framgång även på att vi får fortsatt stöd av våra generösa sponsorer och bidragsgivare. Arbetskraften blir till huvuddelen vår egen allkunniga men framför allt helt ideella arbetskraft.

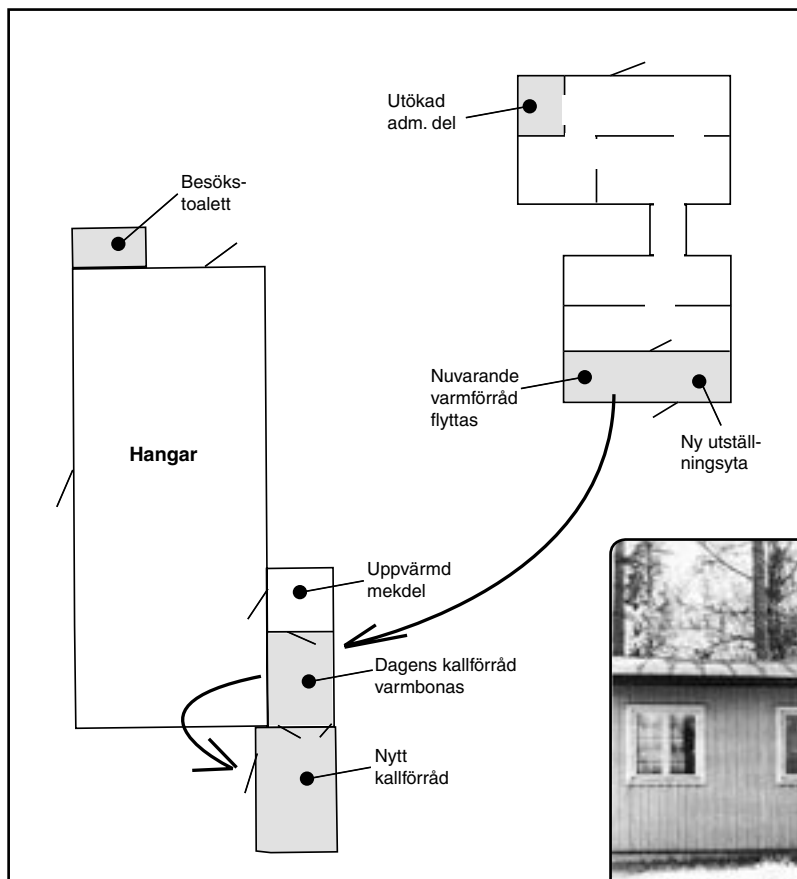

Redaktörens fria fantasier av hur taket över undplutonen kan komma att gestalta sig. Takstolarna kommer att vila på vagnarnas tak och stöttas av pelare. Taket förankras sedan på lämpligt sätt, utan åverkan på vagnarna. Endast ett enkelt plåttak kommer att användas för att göra konstruktionen så lätt som möjligt.

Ett annat alternativ till skydd för undplutonen som diskuterats var en förlängning av hangaren med ytterligare en Törebodabåge. Då som en kalldel. Detta alternativ hade givetvis varit bättre. Båge fanns tillgänglig. Men projektet lades ner på grund av för höga kostnader, vilka bedömdes uppgå till i storleksordningen en halv miljon kronor.

Snart är det larmat

Efter lång tids funderande över olika offerter, för att kunna klara kostnaden, har styrelsen nu beslutat att installera larm i alla museienheter. Kostnaderna är höga, ca 30 000 kr, men bedöms nödvändiga för att så långt som möjligt skydda byggnader och föremål från inbrott, skadegörelse och brand.

Skissen visar de planerade utbyggnader och förändringar som beräknas kunna genomföras under nästa år. Byggnadslov kommer att sökas samtidigt för de tre byggnationerna. Kostnaderna för samtliga planerade projekt får uppgå till maximalt 50 000 kronor. De som är lite insatta i byggfrågor inser strax att vi därmed sätter stort hopp till fortsatt positivt bemötande från alla bidragsgivare,

Mycket har hänt sedan F11 Museum drog igång 1991. Efter den nu planerade utbyggnaden har dock styrelsen beslutat sätta stopp för ytterligare tillbyggnader.

Portosponsor

Rolf Carlsson t.v. överlämnar en S18-tavla till Mia Lundström, Plåt & Ventilation AB, som tack för att företaget nu är en av NFF:s stående portosponsorer för de kommande 5 åren. En mycket värdefull sponsorinsats, för vilken vi framför ett varmt tack.

Minnesfond för dokumentation av svensk flygspaning

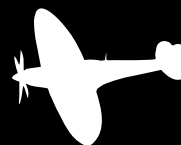
Med anledning av de medel som F11 Museum fått mottaga till minnet av Sten Brycker har styrelsen beslutat att inrätta *Sten Bryckers Minnesfond*.

Pengarna i fonden skall huvudsakligen användas för projektet *Dokumentation av svensk flygspaning*. Projektet blir en av grundstenarna i ambitionen att göra F11 Museum till flygspaningsmuseum. En arbetsgrupp, där Sten Brycker var tänkt som en centralfigur, skall formos för ändamålet. Sammankallande för gruppen är Rolf Carlsson, föreningens kanslichef. Rolf har kontaktat en rad av de mest kunniga inom området, vilka förklarar sig villiga att hjälpa till. Ett första möte är planerat i början av nästa år.

Sten Brycker, nestorn inom svensk flygspaning, visar resultat från flygspaning för Kung Gustav VI Adolf och dennes adjutant generallöjtnant Cederskiöld, april 1956.

SKAVSTA FÖRR

Skavsta som nödhavn

Under åren 1939-45 lämnade stormaktskrigets dyningar inte Sverige helt oberört, ty trots neutraliteten var kränkningar en ganska vanlig företeelse. Många minns säkert dånet från de krigförande ländernas flygaktiviteter. Detta innebar också en ganska tät följd av nödländningar, störtningar, nedskjutningar osv, bl.a. genom ingripande av svenskt beredskapsflyg. Därigenom orsakades det svenska flygvapnet en mängd extra arbete och kostnader för att ta hand om och bärga flygplanen. Liksom för att förlägga, förpläga och bevaka besättningarna. I allmänhet sökte sig de nödländande flygplanen mot skåneområdet, men nordligare orter blev också "slutstationer" för en del.

Som exempel landade den 7 oktober 1944, kl 1618 ett amerikanskt bombflygplan av typen B17G/"Flygande Fästning" kallad *BOBBIE ANNE* på Skavstafältet. Detta plan hade deltagit i en attack mot viktiga oljean-

B17G/"Flygande Fästning" kallad BOBBIE ANNE parkerad på F11 i oktober 1944

läggningar vid Pölitz i Tyskland. I anfallet deltog drygt 140 flygplan och efter raiden kunde endast 19 st helt oskadda återvända. 8 st B17G satte kurs mot Sverige och landade där på olika platser. *BOBBIE ANNE* var ett av dessa åtta och tog sig till Skavsta, vilket var en ovanligt nordlig plats för USAF-bombare i nöd. Planet flögs av 2/Lt V.B. Evans med 2/Lt E.W. Holub som andrepilot. Evans landade maskinen i stort sett i oskadat skick, men till följd av felnavigering hade akut bränslebrist uppstått. Besättningen på 9 man internerades under en kortare tid, varefter den repatrierades. Planet flögs till England den 23/5 1945.

Det svenska flygvapnet kunde vid krigsslutet våren 1945 se tillbaka på ett krävande men också lärorikt arbete. Man kunde ta tillvara och i många fall utnyttja de främmande flyggästernas flygplan och utrustning till gagn för den svenska flyg- och vapenindustrin.

Axel Carleson

Några ord från ordföranden

Som de flesta av er känner till har Nyköpings Flyghistoriska Förening och F 11 museum ett långtgående och bra samarbete med Flygvapenmuseum i Linköping. Utan detta samarbete har inte vår flyghistoriska verksamhet haft den goda utveckling som nu kan uppvisas, bland annat genom vår fina och

unika museisamling. Samarbetet påbörjades genom kontakter med dåvarande chefen för Flygvapenmuseum Axel Carleson och har sedan fortsatt under de senare åren med Sven Scheiderbauer. Både Axel och Sven har visat stort intresse för F 11 museum och har på ett utomordentligt och tacknämligt sätt delat med sig av sina kunskaper och allehanda materiella ting. Nu är det dags även för Sven att lämna chefskapet. Tack Sven för den tid vi haft förmånen till samarbete och lycka till i dina nya uppgifter för Flygvapenmuseum i framtiden!

Vem som blir ny museichef vet vi inte, men vi har förstått att hela den museala verksamheten inom försvarsmakten kommer att omorganiseras. Kanske chefen rent av hamnar i någon central funktion i Stockholm och att museet på Malmslätt "endast" tilldelas en platschef. Hur det än blir så är vi förhoppningsfulla om att samarbetet även i framtiden kommer att fortsätta i samma goda anda som hittills. Vi ser ett fortsatt gott samarbete med försvarsmakten och Flygvapenmuseum som en mycket viktig förutsättning för F 11 museums existens och fortsatta utveckling.

En riktigt God jul och Ett Gott Nytt År tillönskas Er alla!

P O Pettersson
Ordförande

Utlottning av medlemskap

Bland de som betalar medlemsavgiften före årsskiftet lottar vi ut **två** gratis medlemskap för år 2006!

Boka årsmötet 2005!

Tidpunkten för årsmötet är fastställd till torsdagen den 17 mars, med sedvanliga arrangemang. Kallelse kommer i Medlemsnytt 1/2005.

I samband med årsmötet ser vi även fram mot ett intressant föredrag av

Ulf Edlund

Flyghistoriskt mycket kunnige Ulf är ordförande i Svensk Flyghistorisk Förening (SFF). Med ett förflutet från Saabs utvecklingsavdelning, där han bland annat var inblandad i B3LA-projektet och var projektledare för Saab 340, kommer Ulf att bjuda på mycket intressant flyghistoria.

*God Jul och Gott Nytt År
tillönskas alla våra läsare...*

...med en stämningsfull bild från luciafirandet på F11 år 1960. Trots lite dålig skärpa kan nog de flesta identifiera NFF:s förste ordförande och dåvarande flottiljchef Nils Persson förbereda sig för talet till den församlade personalen i matsalen

Medlemsavgift

Inbetalningskort för 2005 kommer redan i detta nummer; med hopp om samma föredömligt snabba inbetalning som föregående år.

använd därför gärna omgående bifogade inbetalningskort.

Medlemssektionen meddelar samtidigt att troheten mot föreningen är fortsatt mycket god.

V.v. meddela ev felaktigheter eller ändringar i din adress.

REDAKTIONSRTA

PRODUKTION	REDAKTIONSGRUPP	ADRESS	E-POST
Gunnar Vieweg	Thore Eriksson 0155-28 82 97	Nyköpings Flyghistoriska Förening	nff@nykoping.nu
	Christer Wätz 0155-580 04	Skavsta Flygplats	REDAKTIONEN
	Gunnar Vieweg 0155-21 88 34	611 92 Nyköping	f11.museum@nykoping.nu

OBS! Ny adress > Hemsida: www.f11museum.se < Ny adress OBS!